

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo. Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 24. grudna 1910.

Štev. 52.

Sklonila se k zemlji je sveta polnoč.

Sklonila se k zemlji je sveta polnoč,
advent hrepenenja odbil je,
in angelske himne prelepi napev
mir v dušo zemljanovo vlil je . . .

Sklonila se k zemlji je sveta polnoč
in ž njo Izraelu Mesija:
„— ki v padec premnogim postavljen na svet
in mnogim v vstajenje, Marija!“

Sklonila se k zemlji je sveta polnoč
in k Jezusu jaz sem se sklonil:
„Za narod v adventu zvon svete noči
naj odrešenje bi zvonil!“ . . .

Domen Čutiljev.

Podlistek.

Božični in poročni dan.

Napisal Š. K.

Bilo je pred enim mesecem. Gledal sem svate . . . toda ne, pripovedovati hočem rajši o božičnem drevescu. Krasno je bilo božično drevesce. Še sam ne vem več, kako sem se spomnil na božično drevesce, ko sem zagledal svate. Toda moram pripovedovati.

Minilo je o Božiču ravno pet let, ko sem bil povabljen na božični večer k neki družini na domačo zabavo. Gospodar je bil eden prvih trgovcev v mestu L., imel je mnogo kupčijskih in privatnih zvez.

Na tej zabavi sem bil popolnoma tuj; imel nisem nobenega znanca med gosti, večer sem preživel skoraj popolnoma sam. Bil je še en gospod, ki ni, kakor se je meni zdelo, poznal ne gospodarja ne gospodinje natančneje, zašel je k večerni zabavi, da sam ni vedel kako. Bil je visok, suhljat, resen in zelo skrbno oblečen. Videlo se mu je, da mu vse ne ugaja; ako se je ločil od družbe in stopil v kot, zginil mu je smeh z obraza, črne goste obrvi so se mu nabrale. Razven gospodarja ga nihče ni poznal.

Kasneje sem zvedel, da je prišel z dežele po trgovskih opravkih; prinesel je našemu trgovcu neko zelo važno pismo, ki se je tikalo njegove trgovine. Iz vljudnosti ga je povabil trgovec na večerno zabavo. Kart nismo igrali, nismo

kadili in nihče ni stopil k njemu, da bi se z njim razgovarjal, moral si je z roko ves čas gladiti svojo lepo brado. Če ga človek pogleda, mora nehote misliti, da je Bog najprvo ustvaril to brado, potem še le njega, da gladi in neguje to krasno brado.

Razven tega gospoda, ki se je zabaval na svoj način, sem zapazil še enega, toda bil je popolnoma drugačen. Bil je v resnici pravi človek. Klicali so ga za gospoda Julija Strnada. Na prvi pogled se je videlo, da ga nosijo vsi na rokah in da je bil on v približno istem odnošaju proti gospodarju, kakor gospodar napram gospodu s krasno brado.

Zabavali so ga, kolikor so znali in vedeli. Skoraj sem zapazil solzo v gospodinjinem očesu, ko se je gospod Julij Strnad izrazil, da se ni še nikoli tako dobro zabaval kakor ravno nocojšnji večer. Meni je postalo tesno pri srcu v bližini tega človeka in naveličal sem se gledati deco ter sem stopil v sosednjo prazno sobo. Vsedel sem se med cvetlice, ki so bile ljubljenske gospe trgovčeve, katera jih je tako neizrečeno ljubila in gojila. Otroci so namreč kljub vsem opominom skrbnih roditeljev nagajali in se niso hoteli obnašati, kakor se pač spodobi.

V enem hipu so otroci oplenili božično drevesce do zadnjega komadiča, razmetali polovico igrač, še preden so vedeli, zakaj so jim potrebne in kako se morajo igrati ž njimi. Posebno se mi je priljubil črnook deček s kodrastimi lasmi, ki je neprestano meril z malo leseno puško na me, kakor bi me hotel ustreliti. Vsi so pa najraje gledali deklico, ki je štela komaj enajst

let, podobna bogu ljubezni, mirnih, razumnih, ble-dih in izrazitih oči. Otroci so jo gotovo morali kaj ujeziti, da je prišla v ravno isto sobo, kjer sem sedel jaz. in pričela se je igrati s krasno lutko.

Z nekim rezerviranim spoštovanjem so gledali vsi gostje na nekega trgovca z vinom — bil je to njen oče, in nekdo je šepetnil, da znaša njena dota že sedaj tristo tisoč kron. Pogledavši proti oni strani, kjer se je dovorilo, zapazil sem gospoda Julija Strnada, ki je zelo pazljivo poslušal pogovor, prekrizal je roke na hrbtu in nagnil glavo malo na stran.

Nisem se mogel dovolj načuditi gostiteljevi previdnosti, ko je delil darove med otroke. Deklica z doto tristo tisoč kron je dobila najlepšo lutko. Nato so se vrstili darovi manjše vrednosti, ki se pač dajejo otrokom po poklicu in stanu njihovih roditeljev. Zadnji obdarovanec, deček desetih let, suhljat, mal, pegast in rdečih las je dobil knjigo, v kateri je govor o krasoti narave, o ganljivih solzah in podobnih stvarih. Ta deček, sin siromašne vdove, guvernante trgovčevih otrok, je bil zelo plašljiv. Slabo je bil oblečen. Sprejemši knjižico je gledal s poželjivim pogledom na druge igračke; dal bi Bog ve kaj, da bi se smel igrati z ostalimi otroki, toda bilo ga je strah, ker dobro je pojml, kdo in kaj da je.

Zelo rad gledam otroke, ko se v njih prikazuje samostojno življenje. Opazil sem, kako se je pričel dobrikati drugim otrokom, kako je nekemu malčku podaril jabolko in zato dobil v povračilo precejšen kupček različnih slaščic. Črez nekaj minut je pristopil k njemu neki starejši deček in ga začel pretepapavati; revček pa se ni

Trideseto leto

bo začel ob novem letu prihajati med ljube koroške Slovence „Mir“. Lepa doba za slovenski političen list! In ves čas je bil „Mir“ najuspešnejši buditelj, najvstrajnejši zagovornik koroških Slovencev in neustrašen branitelj narodnih pravic na temelju krščanskih načel. Svojemu, od nepozabnega Andreja Einspielerja začrtanemu programu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ je ostal vsikdar zvest, kljub temu, da so ga novodobni svobodomiselnici začeli zaraditega po strani gledati. Tak bo ostal „Mir“ tudi zanaprej.

Zato se je „Mir“ pri vseh narodno probujenih Slovencih tudi tako priljubil, da ga čita rado vse, staro in mlado. Najboljše spričevalo za „Mir“ je pa sovraštvo, ki ga nasproti njemu kažejo nemški nacionalci in njihovi hlapci nemškutarji. Kakor dosedaj, bo „Mir“ tudi zanaprej razkrinkaval te vrste ljudi in kazal koroškim Slovincem poti, ki vodijo v boljšo narodno in gospodarsko bodočnost. Izvenkoroškim Slovincem bo pripovedoval o strašnih bojih, ki jih moramo bojevati koroški Slovenci s svojimi zatiralci in plačanimi narodnimi odpadniki. Budil bo v njih in gojil narodno ljubezen do brezpravnih bratov.

Da pa bo mogel „Mir“ zadostiti svoji veliki nalogi, se obračamo zopet do svojih starih prijateljev, da nam ostanejo zvesti in pridobijo novih. Prijatelji! Agitirajte za „Mir“! Če pride „Mir“ v vsako slovensko hišo, ne bo na Koroškem več nemškutarije. Koliko truda, koliko agitacije si prihranite pri raznih volitvah, če spravite „Mir“ v hiše svojih sosedov. „Mir“ je najboljši agitator.

Obenem se zahvaljujemo svojim marljivim dopisnikom in poročevalcem in jih prosimo, da nam ostanejo zvesti tudi v novem letu.

Vsem naročnikom in prijateljem „Mira“ želimo prav vesele božične praznike!

Uredništvo in upravništvo „Mira“.

Tej številki so priložene tudi položnice. Poslužite se jih!

Koroško šolstvo pred sodiščem.

Dne 15. grudnia t. l. se je vršila pred porotnim sodiščem v Celovcu obravnava, ki je bila zanimiva in pomembna zaraditega, ker se je pred sodiščem govorilo o šolskih razmerah med koroškimi Slo-

venci. Pri tej obravnavi se je jasno videlo in konstatiralo, kak škandalozen šolski sistem so zvarile šolske oblasti za koroške Slovence. Obravnava se je začela ob 9. uri dopoldne in je bila končana drugi dan, v petek ob pol treh zjutraj.

V naslednjem podamo tok obravnave. Pri sodni mizi so predsednik dr. Schmid pl. Sachsenstamm, dr. Ernst Moritsch, Alfonz pl. Dedič in zapisnikar Blaschke.

Imena porotnikov so: Rudolf Wernisch, Pavel Grabner, Peter Schwei, Primož Lesiag, Artur Mildner, Jožef Six, Julij Fleischker, Maks Prohaska, Viktor Eichholzer, Janez Pichler, Jožef Hladnik, Franc Jesch in J. Kahlhofer. Tožitelj Miklavž Leks, nadučitelj v Grabštanju, njegov pravni zastopnik dr. Martinekovi koncipijent dr. Sedlmayr, obtoženca g. Peter Serajnik in odgovorni urednik „Mira“ g. Otmir Mihálek, njen zagovornik g. dr. Janko Brejc. Kot tolmač se zapriseže upokojeni šolski nadzornik Prešern.

G. Peter Serajnik je obtožen zaradi prestopka razžaljena časti, češ da je spisal in tisku izročil članek v „Miru“ z dne 5. sušca 1910. na strani 55 pod zaglavjem Grabštanj. (Naša šola je nemška.)

G. Mihálek je obtožen zaradi zanemarjenja, ker članka ni prebral. Osumljen, da je spisal članek, je Peter Serajnik, ker da je priznal, da je sežgal rokopis; po izpovedi zaupnikov da je le Serajnik pisal, kar izdaje njegov slog. 14 dni, predno je izšel članek, se je izrazil Serajnik proti učiteljski Summerer: „Vsak otrok govori, kakor zna“. Te besede se nahajajo tudi v članku.

Predsednik dr. Schmid: G. Peter Serajnik, priznate, česar Vas dolži obtoženca? Povejte, kar je v Vašo obrambo.

Serajnik: Jaz nisem pisal. Nisem rekel: Vsak otrok govori, kakor zna in nisem rekel, da sem sežgal „rokopis“.

Dr. Brejc: Povejte, kako je bilo.

Serajnik: Od pogreba v Jadovcah sem se vrnil domov ob pol dvanajstih in sem srečal orožnika Rafalta; ta mi je rekel, da sem jaz pisal neki članek in da je že vse dognano. Jaz sem mu rekel: Če bi bil jaz pisal, bi članek sem prinesel. Pred župniščem sta me pa čakala že dva orožnika in Matija Sille. Zato sem rekel orožniku: Hočem imeti pričo, sam ne maram biti. Hotel sem prej zajtrkovati, pa mi je orožnik rekel: „Ne, ne boste zajtrkovali. Prosil sem ga, da naj počaka tako dolgo, da pride priča, on pa je rekel: Ne! Vprašal me je: Kje imate manuskripte (rokopise)?

Predsednik: Manuskripte? Serajnik: Da! Rekel sem, da manuskripte po navadi sežgem. Nato pa je orožnik rekel: Vi ste priznali, da ste zažgali manuskript. Jaz sem zanikal in zaraditega pozval Jakoba Kultererja, da naj ostane za pričo, ker se vsako besedo preobrača. Orožnik je pa pognal Kultererja ven in je hotel, da pokličem za pričo kakega posestnika. Bil sem zelo razburjen, ker je Matija Sille prebiral moja privatna pisma; zato sem rekel: To je nesramnost, da se pri hišni preiskavi čitajo privatna pisma.

Predsednik: Silleja niste marali za pričo?

Serajnik: Ne! Predsednik: Zakaj ne?

Obtoženec: Ker je nasprotnik in sovražnik duhovnikov sploh. Jaz mu nikdar nisem kaj hudega storil. Zapazil sem pa, da nasproti meni ni odkritosrčen. Zato sem imel vedno nekak strah pred pričami Matija Sille, Štefan Taušič in dr. Dr. Sedlmayr: Protestiram proti temu!

Predsednik zavrne zastopnika in pravi, da ima obtoženec pravico to povedati.

Obtoženec: Pri volitvah so me začeli sovražiti in sem bil tudi zaraditega obsojen.

Predsednik: Ali slutite, kdo je pisal, ali morda veste, kdo je pisec članka?

Obtoženec: Ne vem, pa slutim.

Predsednik: Ali ste članek povzročili?

Obtoženec: Ne!

Predsednik: Ali ste dali piscu informacije?

Obtoženec: Ne!

Predsednik: Trdijo, da v Grabštanju nihče ne pozna razmer bolje nego Vi.

Obtoženec: To ni res.

Predsednik: Kdo je še v Grabštanju, ki bi bil mogel pisati?

Obtoženec: Teh ne povem.

Dr. Brejc energično protestira zoper taka vprašanja.

Predsednik: Gospod Bayer se je baje izrazil, da je pisec članka Serajnik.

Serajnik: Mi ni znano.

Predsednik: Rekel je baje: Zdaj je ta v stran, zdaj bo mir.

Serajnik: O tem mi ni prav nič znanega.

Predsednik vpraša, kaj more povedati o dejanju.

Serajnik: Če sta orožnika in priča prišli k meni z dobrim namenom, zakaj mi niso pripustili priče?

Predsednik: Priznate, da so v članku izjave, ki morejo dobremu imenu v javnosti škodovati?

Obtoženec: Članek ni zoper učitelja, ampak zoper šolo; prej so se v šoli najprej učili slovensko in potem šele nemško, sedaj pa se učijo samo nemško. Prej so se več naučili kakor zdaj. Članek ni zoper učitelja.

Predsednik: Je opravičen očitok, da Leks ne podučuje niti besedice slovenski?

Obtoženec: Jaz nisem spisal članka, zato me to tudi nič ne briga.

Predsednik: Ali Vam ni znano, da ni dovoljeno učitelju, določiti učni jezik?

Obtoženec: Mi je znano. Toda članek vendar ni naperjen zoper učitelja, ampak le zoper sistem!

Predsednik: Ali vidite v tem očitanje, da ni govoril besedice slovenski?

Dr. Brejc: Prosim, ne vprašujte vendar vedno: Kaj menite, kaj pravite? Saj ni pisal članka!

Predsednik: Ne prepirajte se za vsako besedo!

Dr. Sedlmayr: Vi ste vendar rekli, da bo nastopil dokaz resnice!

Dr. Brejc: Ne bodite tako radovedni, boste že zvedeli!

Dr. Sedlmayr: To je zvijača od njega.

Hranilnica in posojilnica Podljubeljem obrestuje hranilne vloge po 4¹/₄% in daje posojila po 5%.

smel jokati. Tedaj je pristopila guvernanta, mati njegova in mu je zapovedala, da ne sme motiti druge dece. Deček se je oddaljil in je prišel v sobo, kjer je bila deklica. Posadila ga je kraj sebe in pričela sta se sedaj skupno igrati z lutko.

Sedel sem že gotovo pol ure med cvetjem, noge so mi že popolnoma otrpnele. Dokler sem poslušal pogovor med tem dečkom in lepoticco, posestnico dote tristo tisoč kron, je naenkrat stopil v sobo gospod Julij Strnad. Porabil je ugodno priliko, ko so otroci zagnali vik in krik in zginil je iz družbe. Iz svojega skritega prostora sem mogel opaziti, kako zelo živahno se je razgovarjal z očetom bogate bodoče neveste. Sedaj je stal zamišljen, podoben človeku, ki v mislih nekaj računa.

„Tristo... tristo,“ je šepetal. „Enajst, dvanajst, in tako dalje. Do šestnajst — še celih pet let! Recimo: štiri od sto — petkrat dvanajst je šestdeset — vzemimo teh šestdeset — to bode prineslo v petih letih — ravno štiristo. Hm! Vederemo... Toda ne bode hotel dati štiristo! Vzel bode gotovo osem ali deset od sto. Ali petstotisoč je skoraj pribito! Vederemo...“

Končal je svoj račun in hotel je oditi iz sobe, pa je zapazil dekletce in obstal. Mene ni videl, ker sem bil skrit med cvetjem. Zdelo se mi je, da drhti od vznemirjenosti; ali od težkega računanja ali vsled česa drugega. Mencajč si roke se ni mogel umakniti, poslušal je tiho, brisal si je solze, ki so mu pritekale same radosti.

Gostitelj, domači gospodar, se je smejal, ker so bili vsi gosti tako veseli. Otroci so prenehali

se igrati, da ne bi motili občę zabave. Po vsej dvorani je vladalo neko pritajeno spoštovanje.

Pri slovesu sem slišal, kako je globoko ganjena mati bogate neveste z najizbranejšimi besedami prosila gospoda Julija Strnada, da jim skaže to čast ter jih izvoli večkrat posetiti. Kako navdušeno je sprejel Strnad ta poziv! Gosti so se razhajali in kakor zahteva dostojnost, hvalili gostitelja, gospoda trgovca z vinom, njegovo soprogo in malo deklico. A gospoda Julija Strnada se ni nihče več spomnil.

„Ali je oženjen ta gospod?“ sem vprašal na glas sosed, ki je stal kraj Strnada.

Julij Strnad me je ostro pogledal.

„Ni!“ je odgovoril sosed, iznenaden nad mojim nespretnim vprašanjem.

* * *

Šel sem nedavno mimo — ske cerkve. Oko mi je obtičalo na množici kočij in ljudi. Poslušal sem, ljudje so govorili o svatbi. Dan je bil mlačen in hladen. Stopil sem v cerkev in zagledal sem ženina; bil je majhen, okrogel, debel človek v bogati obleki. V skrbeh je čakal in vedno kaj ukazoval. Kmalu so zašepetali, da je prišla nevesta. Pririnil sem se v opredje; zapazil sem krasno lepoticco, deklico mlado ko kapljo. Toda kako je izgledala, bleda in žalostna, njene oči — moj Bog — rdeče, kakor da je ves čas jokala. Poteze na obrazu jasne in resne, med njimi še ostanki otroških črt, črte nedolžnosti. Na licu ji je nekaj sijalo, kar se ne more povedati; bilo pa je, kakor bi prosila za pomoč, za milost.

V moji okolici je nekdo pravil, da ima nevesta ravno šestnajst let. Pozorno gledajoč ženinu v obraz, spoznal sem v njem gospoda Julija Strnada, ravno istega, kakor sem ga videl pred petimi leti. In zopet sem pogledal mlado nevesto — ali je to mogoče?

Hitel sem iz cerkve. Slišal sem, da množica govori, da ima nevesta petstotisoč kron dote in še toliko in toliko drugih darov...

„Torej je bil račun dober!“ sem pomislil in izginil sem iz množice na ulico...

Krasni uspehi nemških šol med Slovenci!

Lipsde Miehziel Intem das ich dir den Reckenschirm geborektt hab und in dem das es jetz jeden Tack regnen tut bite ich dir mir meinem Regenschirm zurückzugeben, indem das ich ihn selber tu brauchen indehm das ich fakk nahs werden tu. Säu mir nicht behs, ich liebe dich wie früher bevor du den Reegenschirm genommem hast; ich bleib dir 3, daran darfst du nicht 2 feln intem das ich da 4 bekäunt bin Geb nur 8 das ich dir auf keine Un 3 komme, du hast am Sonntag wie eine 11 e so schön gedanzt aber imer mit dem verücktehn Kla 4 spieler Sag nicht 9, Ich sag dir nur 1: wenn du es noch einmal tustt so schlag ich ihm die 10 ein. Womit ich dich fiel malz griese u. küsse dein 3 er Franzl. — To je sad slavnih nemških koroških šol; v materinem jeziku se niso učili pisati, nemško pa pišejo, da ni za ta svet.

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

Dr. Brejc: To ni nobena obravnava, če se mu kaj takega očita!

Predsednik proti obtožencu: To vendar ni mogoče, da bi s slovenskimi otroki ne spregovoril besedice slovenski.

Obtoženec: Za govorjenje se ne gre; govorijo otroci tudi doma. Gre se za pouk v pisanju in branju!

Predsednik: Po obstoječih predpisih se mora vršiti nazorni nauk v slovenskem jeziku, o čitanju in pisanju ni predpisa od deželnega šolskega sveta.

Obtoženec: Kako naj odgovarjam na take malenkosti? Saj vendar nisem jaz pisal. Sicer sem bolehen in sem že mnogo pretrpel.

Predsednik: Glede vsebine nočete nastopiti dokaza resnice?

Obtoženec: To naj dokaže „Mir“!

Dr. Brejc: Prosim, to bom dokazal jaz.

Predsednik proti obtožencu: Ne boste Vi dokazali?

Obtoženec: To naj stori zagovornik.

Predsednik prečita nekatere odstavke inkriminiranega članka in vpraša: Hočete to Vi dokazati ali zagovornik? Serajnik: Zagovornik.

Predsednik: So Vam znane razmere glede molitve v šoli?

Obtoženec: Da, poznam razmere, ker sem bil katehet.

Dr. Sedlmayr stavi na obtoženca več vprašanj, pa govori nepretrgoma in tako hitro, da mu obtoženec reče: Vi govorite tako hitro, da ne morem odgovarjati. Med drugim vpraša dr. Sedlmayr: Se li niste pritoževali ob svojem prihodu pri učitelju zaradi jezikovnih razmer?

Obtoženec: Se ne morem spomniti.

Dr. Sedlmayr: Ko je izšel članek, niste več pozdravljali gospoda nadučitelja in gospe.

Serajnik: Ne vem. Vem le, da sta me le onadva prej pozdravljala, potem pa ne več. (Veselost pri poslušalcih.)

Dr. Sedlmayr: Ali niste prepovedali otrokom pozdravljati nemško?

Serajnik: Nemški otroci naj pozdravljajo nemško, slovenski pa slovensko. Ali se je s tem morda godila komu kaka krivica?

Dr. Sedlmayr: Ali niste rekli, da duhovniki ne poznajo nobene postave?

Predsednik: Kakšno zvezo ima to z zadevo?

Dr. Sedlmayr: Za protnike, da poznajo značaj obtoženca. Župan mu je dal spričevalo, da je zmožen vseh prostaštev.

Serajnik: Žalibog, da je tako pisal.

Dr. Brejc: Saj vendar nismo v kaki beznici! G. Serajnik, na taka vprašanja ne odgovarjajte!

Dr. Sedlmayr: Vam je znano, da se mora veronauk poučevati v 3. in 4. letu nemški? Ali ste storili to?

Serajnik: O tem ima odločevati ordinarijat.

Dr. Sedlmayr vpraša še, če so knjige od države priznane (menda je mislil slovenski katekizem).

Serajnik: Poglejte si vendar katekizem!

Sedlmayr: Ali ste res rekli učiteljici: Vsak otrok govori kakor zna?

Serajnik: Učiteljica je prišla in rekla: Kinder, deutsch sprechen! Jaz sem ji rekel: Gospodična, sedaj je moja ura! Besed „vsak otrok govori kakor zna“ nisem izustil.

Sedlmayr: Ali veste, kako nauči nadučitelj otroke nemški? Neki Štefan Mosegger je hotel po dokončani šoli v Grabštanju vstopiti v celovško gimnazijo.

Predsednik: To ne spada sem!

Serajnik: In ko sem jaz vstopil, mi je rekel gospod profesor dr. Sket, da ne znam ne nemško, ne slovensko (ker je hodil g. Serajnik v „koroško“ šolo. Op. ured.).

Zaslišanje gospoda Miháleka.

Predsednik vpraša obtoženca: Priznate, da ste krivi?

(Mihálek: Ne!) Ste brali inkriminirani članek? (Mihálek: Ne!) Kako razlagate to?

Mihálek: To se dogaja pri vseh uredništvih, da prihajajo zadnje minute članki, ki jih odgovorni urednik ne dobi v roke.

Predsednik: Hočete se li o vsebini članka izraziti?

Mihálek: To bo storil zagovornik, reči morem le, da je članek naperjen proti sistemu in ne proti osebam.

Predsednik začne čitati inkriminirane odstavke iz članka.

Mihálek: Prosim, ne čitajte, saj ne morem ničesar izjaviti, ker članka nisem bral. Jaz ničesar ne vem.

Dr. Brejc vpraša Miháleka: Je res, da imate v grabštanski okolici več dopisnikov? (Mihálek: Da!) Imate navado, da dopisnikom vračate rokopise?

Mihálek, ki sprva ne razume, kaj hoče zagovornik, odgovori na ponovljeno vprašanje: Stara

navada je vendar pri vseh uredništvih, da se rokopisi sežgejo.

Dr. Brejc: Ali niste ničesa ukrenili zaradi žaljive vsebine člankov?

Mihálek: Navado imamo, da take članke pošljemo svojemu pravnemu zastopniku dr. Brejcu.

Zaslišanje prič o poročilu orožništva.

Poročilo orožništva trdi, da se je izrazil g. Serajnik nasproti orožniku Rafaltu, da je sežgal vse rokopise, tudi tozadeven rokopis.

Zapriseže se priča orožnik Alfonz Stetina, 36 let star, protestantske vere, sedaj v Solkovem. Predsednik ga pozove, da izpove o hišni preiskavi pri g. Serajniku, kar ve. Priča ne more začeti in mu pomaga predsednik: Dobili ste od sodišča poziv za preiskavo.

Priča: Da, in potem smo šli tja in povedali, kaj hočemo.

Predsednik: Ste li povedali zakaj? Priča: **Ne!** G. provizor je vzel listek in ga je **vrigel na tla** in rekel, da hoče slovenskega, ker je Slovenec. Jaz sem mu povedal, da se gre zaradi časnika. Predsednik: Ali niste povedali, kaj stoji notri? Priča: Tega nisem vedel, ker ne razumem slovenski. Zahteval sem, da da sèm rokopis. On je pa rekel: **Če piše kak članek, ga sežge in če sploh hoče kaj pisati, gre k uredniku osebno in mu ni treba pisati.**

Predsednik: **A to je novo!**

Priča: Pregledali smo papirje.

Predsednik: Potem se ni govorilo o „manuskriptu“, ampak o „manuskriptih“.

Priča: Rekel je, da je sežgal „koncept“.

Predsednik: Torej se je govorilo o tem in ne o „manuskriptih“.

Priča: Potem je zopet rekel, da je sežgal manuskript in stražnik mu je rekel: Torej Vi priznavate, da ste sežgali rokopis? G. provizor je odgovoril na to: Ja, če se vsako besedo tako „razume“, potem je pri vsaki besedi treba premisliti, predno se jo izgovori.

Predsednik: Ali k temu še ni kaj več pridjal?

Priča: Ne! Predsednik: Se spomnite, kako se je izrazil glede manuskriptov? Priča: Rekel je, če kak članek piše, da sploh manuskripte zažge!

Predsednik: Torej dvojna pot!

Serajnik proti prič: Kdo me je vprašal?

Priča: Rafalt. Serajnik: Povejte dobesedno. Priča: Rekel je, dajte sem rokopis, g. župnik.

Dr. Brejc: In kaj je odgovoril na to? Priča: **Rekel je, da ni pisal, ampak sežgal.**

Dr. Brejc smehljaše: Torej, da ni pisal, ampak sežgal!

Predsednik: **To si nasprotuje!**

Dr. Brejc: Kako dolgo se je vršila hišna preiskava? Priča: Približno tri ure. Predsednik: Zakaj vprašate to?

Dr. Brejc: Vnaprej ne morem povedati zakaj, ker ne vem, če bom dobil objektivni odgovor.

Dr. Brejc: Zakaj ste iskanje nadaljevali, če je res priznal g. Serajnik, da je pisal?

Predsednik: O eni in isti zadevi ne smem pustiti izpraševati dvakrat.

Dr. Brejc: Zadeva je vendar važna, če se je za rokopisom še dalje stikalo.

Priča: Da ga je sežgal, ni verjetno.

Dr. Brejc: Dobro, torej se je preiskovalo dalje. Prosim, g. predsednik, **to so bistvena protislovja!** (Prebere zapisnik.) Danes slišimo nekaj čisto drugega.

Predsednik: Še kaj drugega? Dr. Brejc: To zadostuje!

Matija Sille se zapriseže. Predsednik: Povejte, kako se je vršila hišna preiskava! Kdo Vas je pritegnil k preiskavi? Priča: Orožniki. Predsednik: Kje ste dobili g. provizorja? (Priča: V lopi v župnišču.) Kdo je govoril? Priča: Rafalt ga je pozval, g. provizor je pa listek (predsednik: „na tla vrigel“) **ne, pustil na tla pasti!** Orožnik ga je pozval, da naj izroči rokopis, g. provizor je pa odgovoril, **da ga nima.** Rekel je: Vse take rokopise sežgem, to sem sežgal. Orožnik me je opozoril na to izpoved.

Predsednik: Torej je več izjav. Priča: Trdil je, da ni pisal.

Predsednik: Pri zaslišanju prič niste rekli: **Sežgal je manuskripte, ampak sežgal je manuskript.** To je protislovje! Razložite ga!

Priča: **Se ne morem tako natanko spomniti.**

Predsednik: Morete reči, da se otroci branijo hoditi v šolo? Priča: En slučaj mi je znan.

Dr. Brejc: Ali se je po namišljenem priznanju še preiskovalo? Priča: Da! Dr. Sedlmayr: Kako dolgo ste v Grabštanju? (Priča: Od rojstva.) Menite da je kdo drug pisal? Priča: Ne vem za nobenega drugega. Serajnik: Sille je pod prisego rekel, da je vse prebivalstvo z menoj nezadovoljno.

Dr. Brejc: Morete pod prisego trditi, da je vse prebivalstvo nezadovoljno? Priča: Kolikor

mi je znano. Dr. Brejc: Torej kolikor je njemu znano. Dr. Sedlmayr: Zaradi hujskanja, ker je obtoženec hujskal. Dr. Brejc proti predsedniku: Prosim vprašati, kaj razume s to besedo, tako splošnih trditvev si ne morem dati dopasti.

Predsednik pokliče dr. Sedlmayrja k redu in pravi, da tudi zastopniku niso dovoljene žalitve. Dr. Brejc: Tako je!

Zapriseže se **Štefan Tauschitz**, 53 let star, katoliške vere, ločen, bivši župan grabštanski.

Predsednik: Vam je znan pisec članka? (Priča: Specielno mi ni znan, pa govorilo se je, da ga je pisal Serajnik.) Zakaj? (Priča: Ker je vedno govoril proti šoli.) Bi mogel biti tudi kdo drugi? (Priča: V občini pač ne lahko.) G. Bayer? (Priča: No, pa ne verjem.) Ni v bližini kak duhovnik, ki bi poznal grabštanske razmere? To bi ne bilo neverjetno! (Priča: Da, toda ne verjem.) Ste govorili sami zaradi članka z g. Serajnikom ali g. Bayerjem? (Priča: Ne!)

Dr. Brejc: V preiskavi ste se izrazili, da v občini ni nobenega drugega, ki bi mogel spisati članek v „novoslovenskem“ jeziku. Znete „novoslovensko“? Priča: Ne! Dr. Brejc: Dobro.

Dr. Sedlmayr: Vi ste imeli priložnost, dati g. Serajniku spričevalo. Serajnik Vas je tožil in Vi ste nastopili dokaz resnice.

Serajnik: Ki pa se ni posrečil.

Dr. Sedlmayr: Kako se je pravda končala? Predsednik: S poravnavo. Dr. Sedlmayr: Serajnik je umaknil tožbo in plačal stroške. Serajnik: In priča svoje. (Veselost pri poslušalcih.)

Pokliče se 23 letno pričo, učiteljico **Marijo Summerer**, ki vstopi s cveticami v roki in na prsih in priseže. Na predsednikovo vprašanje odgovori, da ne ve ničesar, kdo da je pisal članek. Pač pa sumi pisca v osebi g. Serajnika, ker stojijo v „Miru“ besede „vsak otrok govori kakor zna“, ki jih je izrekel isti v šoli kake 14 dni, predno je izšel članek v „Miru“.

Predsednik: Vi ste jezikovno nekvalificirana? Priča: Da! Predsednik: Je li v Grabštanju toliko Nemcev ali je uspeh v šoli tako dober, da poučujete nemško? Priča: Še nisem tako dolgo v Grabštanju, kolikor pa vem, je vse nemško. Otroci govorijo nemško. (Opozarjamo na izpovedbe nekaterih poznejših prič, da so Slovenci, čeravno so nemškega mišljenja, govorijo doma slovensko, da otroci celo besedice niso znali nemško, ko so začeli hoditi v šolo. Op. ured.)

Dr. Brejc: Je-li res, da ste **otrokom prepovedali govoriti slovensko?** Priča: **Da!**

Dr. Brejc: In tudi **pozdravljati?** Priča: **Mene, da!**

Dr. Sedlmayr: Kako zahtevajo ljudje, da se jih pozdravlja?

Dr. Brejc: To boste že slišali, kaj ljudstvo zahteva.

Priča stražmojster **Ferdinand Rafalt** se zapriseže. Priča poroča o hišni preiskavi: G. Serajnik je izjavil, da je Slovenec in da hoče imeti slovenski listek. Pozval sem ga, da naj da sèm rokopis, pa je rekel, da ni pisal on članka in da tudi ničesar nima. Potem smo šli navrh in sem ga zopet pozval, da mi da rokopis. Nato se je usedel za mizo in jokal, rekoč, da je „**sežgal tisti članek kakor vsak rokopis**“. Jaz sem pričo na to opozoril in preiskaval dalje, pa ničesar nisem našel.

Predsednik: Sille je pa izjavil, da je rekel samo, da ponavadi take reči sežge. (K priči Stetina:) Kaj je rekel? Stetina: Če se besede tako vzame, potem je treba na vsako besedo paziti!

Predsednik: Te besede se ne ujemajo popolnoma z izpovedjo prič.

Predsednik vpraša Raffalta, zakaj ni pripustil Kultererja za pričo? Dr. Brejc: Kulterer je neomadeževan!

Raffalt prizna, da je sumil, da bi bil mogel biti Kulterer udeležen.

Dr. Brejc: Zakaj niste prenehali s preiskavo? Priča: Nisem smel.

Zapriseže se priča **Janez Messner**, ki izjavi, da ne ve, kdo da je pisal, prepričan pa je, da je pisal članek Serajnik, ker nihče drug ni zmožen kakor Serajnik ali Bayer. Serajnik pa je bil vedno proti šoli. Izjavi tudi, da je v krajnem šolskem svetu, da so odpravili abecednik, ker so zahtevali ljudje nemško šolo, češ da slovensko že znajo. „Novoslovensčine, hrvaščine“ pa ne razumejo ali zelo težko.

Predsednik: Kdo je stavil predlog in ali je bil Leks zraven? Priča: Zraven je bil, kdo pa je stavil predlog, tega ne ve. Uspehi v šoli so dobri, zato so opetovano prosili, da bi se tudi za veronauk uvedel nemški učni jezik, in otroci so rekli, da se lažje učijo nemški nego slovenski. (Morda tudi tisti otroci, ki začnejo hoditi v šolo in ne razumejo niti besedice nemški? Ured.)

Predsednik: Kako občuje nadučitelj z otroki, ki ne znajo nemški? Priča: Ne more drugače,

kakor da začetkoma govori ž njimi slovensko. Ko je izšel članek v „Miru“, smo bili v šoli in se prepričali, da razumejo otroci že v prvem letu popolnoma slovensko in nemško. (Ali tudi že tisti, ki v začetku prav nič ne znajo? Potem so modrejši ko vsi modrijani! Op. ured.)

Dr. Sedlmayr: Je med ljudstvom nevolja zaradi nemškega pouka? Priča: Nasprotno! Celo stare ženske so prišle k meni in se zahvaljevale.

Serajnik: Vprašajte, ako zna Messner slovenski brati in pisati. Predsednik: S tem hočete dokazati, da ni zmožen soditi.

Priča: Hrvaški ne znam pisati, toda toliko razumem, kaj da je notri, hrvaški sploh ne razumemo.

Dr. Brejc: „Hrvaški“ v Grabštanju res ne potrebujete, to vam potrdim. (Splošna veselost v dvorani.) Kdaj ste nadzorovali v šoli?

Priča: Proti koncu. Saj se ne more zahtevati, da otroci kaj spočetka razumejo. Dr. Brejc: To je ravno! To še od Vas rad slišim!

Zapriseže se župnik **Stefan Bayer**, ki izjavi, da ne ve, kdo da je pisal, da nima zato nobene opore; na predsednikovo vprašanje izjavi, da je čisto mogoče kdo drug pisal. Ko je bil g. Serajnik v bolnišnici, so tudi prihajali iz Grabštanjani članki v „Miru“.

Predsednik: Ali niste govorili z gospodom nadučiteljem Leksom po odhodu g. Serajnika in izjavili, da se bodo razmere spremenile?

Priča: Rekel sem, da naj pusti tožbo, g. Serajnik da je razburjen in bi lahko zopet zbolel.

Predsednik: Poučujete veronauk? Priča: Seveda!

Predsednik: Ali ste slišali od starišev, da nadučitelj Leks ne postopa, kakor se gre?

Priča: Večkrat sem slišal pritožbe, da se otroci prav nič ne učijo slovenski.

Predsednik: Prejšnja priča je omenila matere, ki hočejo imeti nemški pouk.

Priča: Da se učijo nemško, to čisto gotovo hočejo ljudje, hočejo pa tudi, da se poučuje tudi slovenski!

Predsednik: Ste-li slišali, da so bili otroci zaradi slovenščine zaprti? (Priča: Menim, da ne.) Kako se moli?

Priča: Pri meni slovenski, pri učiteljih nemški.

Dr. Brejc: Ali vam je znano, da so tudi v Grabštanju kakor po drugih deželah dve stranki?

Priča: Da! Ena je „deutschfreundlich“, druga slovenskonarodna.

Dr. Brejc: Nemškonacionalna stranka je zastopana v raznih zastopih?

Priča: Slovenskonarodna stranka ni zastopana.

Dr. Brejc: Slovenskonarodna stranka zahteva slovenski pouk, pa tudi da razumejo otroci nemški? Priča: Da!

Dr. Brejc: Kako je z branjem slovenskega katekizma?

Priča: **Jaz jih moram še le učiti brati.**

Predsednik zavrne zagovornika, naj ne stavi takih vprašanj!

Dr. Brejc: Hočem samo konstatirati!

Predsednik: Je nepotrebno!

Dr. Brejc proti temu energično protestira in grozi, da bo apeliral na senat, če se bo njemu nasproti tako postopalo, ter zakliče predsedniku: Danes niste Vi tukaj sodnik, g. predsednik, ampak porotnik! Jaz se itak omejujem samo na najpotrebnejše, pač pa se je od nasprotne strani izpraševalo nepotrebne reči.

Dr. Brejc vpraša pričo: Ali ste opazili, da se poučujejo otroci v slovenščini ali slovenščina rabi samo kot pomožni jezik?

Predsednik: Ni bil zraven in ne more vedeti.

Dr. Brejc: Pa lahko ve.

Predsednik: Pa samo od tretjih oseb.

Dr. Brejc: Sille ve tudi mnogo, pa le od tretjih oseb!

Serajnik vpraša pričo Messnerja: Pri preiskavi ste rekli, da bi bili mogli pisati Kulterer in študenti, danes pa o tem ničesar ne veste! Messner: Mogoče, da je kdo drug pisal, pa narekovali ste Vi.

Nadučitelj Leks hoče vprašati g. Bayerja, ker pa samo bere iz svojega notesa, ga predsednik opozori, naj vpraša, ne pa bere. Potem vpraša Leks, če ni rekel župnik pri Tauschitzu o Serajniku: Ne morem ničesar storiti, on greši mnogo, pa se ne da nič reči. Bal sem se za mir v občini, ko je prišel.

Bayer: Tega nisem rekel!

Leks govori o nekem pismu od dr. Brejca. G. Bayer zanika.

Dr. Brejc: Tako pismo nikdar ni šlo iz moje pisarne!

Zapriseže se priča kaplan **Val. Mörtl**. Predsednik: Vam je znano, kdo da je spisal članek? Priča vpraša, za kateri članek da se gre in potem zanika.

Predsednik vpraša, če priča sluti, kdo da bi mogel biti pisec. Priča na to ne odgovori takoj in predsednik sili, da mora odgovoriti, četudi bi bilo priči težko.

Dr. Brejc protestira proti takemu vprašanju in prosi za sodni sklep. Predsednik pa vpraša, če ima priča kako opirališče. Priča: Nobenih določenih ne, da bi mogel reči, kdo da je pisec.

Predsednik: Vam je znano, kako poučuje Leks otroke?

Priča: Znano mi je, da ne poučuje slovenščine, pač pa se je poslužuje. **Slovenski brati in pisati jih mora učiti še-le katehet.**

Predsednik: Zahteva to učni načrt? Priča: Da, v toliko, v kolikor bi naj dobili otroci v roke slovenske katekizme.

Predsednik: Torej Leks ni učil slovenščine, ampak se je iste samo posluževal? Priča: Da!

Predsednik: So ljudje s šolo nezadovoljni? Priča: Slišal sem to v družbah.

Predsednik: Zakaj? Priča: Ker otroci ne znajo brati in pisati slovensko.

Predsednik: Vam je znano, ako je Leks vplival na odpravo abecednika? (Priča: Ne!) Kako se moli v šoli? Priča: Pri Leksu nemški, pri meni slovenski.

Dr. Brejc: Ali ste opazili, če otroci znajo slovenski abece ali ne? Priča: Zapazil sem, da znajo v 4. razredu, v 2. pa ne.

Priča **Jožef Kulterer**, pd. Štefan, izjavi, da so za to, da se v prvem razredu poučuje popolnoma slovenski.

Zapriseženi tolmač, upokojeni šolski nadzornik Prešern vpraša pričo slovenski: Kako uči gospod „oberlerer“? Priča: Uči samo nemški, mi želimo pa slovenski!

Prešern: Je potrebno, da govori učitelj slovensko? Priča: Da! Priča tudi izpove: Učijo ja nemški, otroci pa ne zastopijo.

Priča **Jakob Kulterer**, 21 let star, vojak, izpove, da so za njegovega časa rabili v šoli še abecednik, da ni razumel nemški, pa da se je na podlagi abecednika lahko učil. Učitelj je govoril z otroki slovenski, pa tudi nemški.

Nadučitelj je tudi sklical učence višjih razredov skupaj in jim naročil, da morajo majhne učiti. Predsednik: V „Miru“ pa stoji „naučiti“ in ne samo učiti.

Priča: Če ve, da je za „Mir“ več dopisnikov. Priča: Da. Ne izpove pa, kdo bi mogel biti; tudi ne da odgovora na vprašanje, ali je priča pisal članek. Pove pa, da je slišal od ljudi, da bi se naj abecednik zopet uvedel, ker se otroci z nemško „Fibel“ nič ne naučijo.

Dr. Brejc: Ali so bili otroci zaprti, ker so znali premalo nemški? Priča: Hčerka od dekle.

Priča **Karl Domenig** pove, da zahteva, naj se v prvem razredu poučuje slovensko!

Predsednik: Izključno? Priča: Izključno samoslovensko! Dr. Sedlmayr: Ta je cerkvenik iz Št. Petra! Serajnik: Protestiram proti taki opazki, saj se ne živi od mežnarije, ampak od posestva.

Priča Šimen **Kolenc** priseže slovensko in izpove, da je slišal večkrat, da ljudje s šolo niso zadovoljni, ni pa slišal, da bi bili otroci zaprti, če niso znali nemško.

Serajnik pripomni, da je priča nemškega mišljenja in je bil tudi občinski svetnik.

(Konec prihodnjic.)

Bercé in „Mir“ pred poroto.

Minoli pondeljek, 19. t. m., se je vršila obravnava v tožbi tajnika „Družbe sv. Cirila in Metoda“, g. Bercéta, zoper „Mir“. G. Bercé je imenoval v „Korošču“ voditelje koroških Slovencev „narodne lenuhe“ in „prodance“. Tega seveda nismo mogli vtekniti v žep, ampak je „Mir“ odgovoril g. Bercétu, kakor je ta zaslužil. Povedal je začudenim čitateljem, kdo je tisti mož, ki se je drznil zalučiti na naše neomadeževane voditelje take žaljivke. Bercé je lučal ostro kamenje, a vzdržal ni oglajenega, ki je priletelo nazaj na njega. Čutil se je razžaljenega na svoji časti, ker se mu je reklo, da je ekszupnik, in da ni tako penzioniran kakor drugi župniki, da bi se drugi za tako družbo lepo zahvalili, in ker je „Mir“ to dokazal, ko je povedal, kakšne reči so se dogajale v Sori, ko je bil tam župnik g. Bercé. „Mir“ mu je tudi očital, da se je podal na apostolsko misijonarjenje na Koroško zoper našega edinega poslanca g. Grafenauerja.

Zaslišane so bile tri priče: G. Erat, ki je povedal, da mu je g. Bercé pri „Zlatem studencu“ l. 1907 pravil, da je prišel na Koroško „študirat“ politične razmere, da se je o Grafenauerju nepovoljno izrazil, češ da je g. poslanec zadnji čas zašel v klerikalni tok. Ker je g. Erat to v Celovcu povedal, ga je g. Bercé zato enkrat v Ljubljani nahrulil. G. Grafenauer je kot priča opisal

dogodke 6. kimovca 1907 v Bohinjski Bistrici, kako so radikalni dijaki vrgli iz odbora C. M. Dr. zmernejše elemente. Priča g. Janez Glančnik je izpovedal, da je bil g. Bercé pri njem v Tolstem vrhu, da sta govorila o g. Grafenauerju in da je Bercé rekel: Za Slovence bi bilo bolje, če bi se Grafenauer pridružil Hribarjevemu klubu.

Po teh izjavah — umakne dr. Tavčar, zastopnik g. Bercéta, tretji del tožbe. Zagovornik obtoženca gospoda Mihaleka, „Mirovega“ odgovornega urednika, je pojasnil, zakaj je „Mir“ moral Bercétu tako odgovoriti, opravičil odsotnega obolelega obtoženca, ki je priznal, da je „Mirov“ članek čital in ga oddal v tisk.

Na poziv predsednika, g. barona Falke, če ste stranki za poravnavo, izjavi dr. Tavčar, da pod pogojem, če da „Mir“ g. Bercétu častno izjavo. Dr. Brejc pove, da je dal povod za „Mirov“ članek g. Berce z očitki, ki jih pa še do danes ni preklical. Dr. Tavčar izjavi, da je Berce pripravljen dati častno izjavo, na kar dr. Brejc odgovori, da je imel za to celo leto časa, pa ni maral, danes pa „Mir“ odklanja ponudbo.

Nato so se prebrali zapisniki izjav raznih prič iz Sore, ki so potrdili, kar je pisal o Bercétu „Mir“, da je bila prej mirna župnija Sora hitro po prihodu g. Bercéta v dva sovražna tabora razdeljena in g. Bercé je stal seveda v taboru, ki se je imenoval liberalen in ki mu je bilo glasilo list za farško gonjo „Slov. Narod“, da je bilo tedaj strašno veliko sovraštva, pravd, zaporov, stoškov itd. Na porotnike so bila stavljeni štiri vprašanja.

Dr. Tavčar je v svojem govoru prosil porotnike, da se naj ne ozirajo na to, da je gospod Bercé tajnik slovenskega obrambnega društva; rekel je, da je g. Bercé vzor duhovnika, ki pa hodi druga pota kakor drugi duhovniki in stoji na stališču, da mora ljudstvo pomirjevati (priče so pa izpovedale ravno narobe). Ker ni hujskal, je prišla občina v liberalne roke, zato je bilo vse pokoncu, celo ordinarijat se je v eno tožbo mešal. Bercé je bil tako priljubljen, da so zanj kri pretili (ko sta se dva moža ustavila žandarjem, ki so morali s silo odpreti župniška vrata. Op. ured.)

Dr. Brejc poudarja v svojem zagovoru, da je res interesantna slika, ki se kaže porotnikom, že zaraditega, ker bodo dobili upogled v neznane slovenske razmere. Marsikateremu Slovincu bo morda krvavelo srce, ker se je domač prepir zanesel v sodno dvorano pred Nemce, toda govornik je mnenja, da to slovenski stvari ne škoduje, čeravno nima s tem posebnega veselja. Z Nemci smo mejaši, in kakor mi ne njih, tudi oni ne bodo nas pohrustali, kakor tista dva leva, ki sta se srečala v gozdu in se do repov požrla. Slovenci čitamo nemške liste in poznamo njihove razmere, Nemci pa naših ne.

Zato je dobro, da dobijo od nas informacij, četudi izpred sodišč. Samo da nas spoznajo, in le na spoznanju je mogoča poravnava in sporazumljenje obeh narodov v obojno srečo. Zavrača napad dr. Tavčarja na posl. Grafenauerja, češ da je naš poslanec pravi mož, da more zastopati slovenski narod. Pridružuje se dr. Tavčarjevemu apelu, naj se porotniki ne ozirajo na to, da je g. Bercé tajnik slov. obrambnega društva, ampak samo na stvarne razloge. G. Bercéta se je imenovalo ekszupnika, zato je vrnil z „narodnimi lenuhi in prodanci“. Vprašajte se, če učinek odgovarja vzroku? To se pravi vendar s topovi na vrabce streljati. Le mislite si, da bi kaj takega rekel kak tajnik kakega nemškega obrambnega društva onim, ki stojijo v boju ob meji, ki morajo vzdržati vse napade, in posebno še, če pride tak očitke iz varnega središča. Vsa nemška javnost bi zagrmela, da bi se vse streslo. Tako je tudi razumljivo, da je pošteno vrnil, ker nič ni gršega nego izdajstvo na svojem narodu, naj si bo Kitajec ali Slovenec ali Nemec izdajalec. Imen Efižalt in Judež svetovna zgodovina ni pozabila kot sramoten spomin, in kaj takega si danes nihče ne da očitati. Napadeni pa niso šli tožiti kakor Berce, ampak je le „Mir“ odgovoril, kakor je Berce zaslužil. Na podlagi izjav prič govornik sijajno poda dokaz resnice za vse, kar je pisal „Mir“. Omenja tudi, da Berce ni nikaka žrtva kranjskih klerikalcev, kakor pravi obtožnica. V vseh navedenih sorških pravadah liberalizem ali klerikalizem nista igrala nobene vloge. Liberalizem, ki ga je omenil dr. Tavčar, je le vabljava sirenska pesem, apel na sorodno mišljenje, ki se ga pričakuje pri porotnikih. Toda ta liberalizem je gnul in je Slovincem ob meji mnogo škodoval s svojim neumestnim radikalizmom, ki se je kazal v razbijanju šip, na kar smo čutili protitudarce naravno le obmejni Slovenci.

Dr. Tavčar je nato odgovarjal, pa tako, da zato od nobenega pravega Slovence ne bo žel ne hvale ne zahvale. **Apeliral je na porotnike, da je 10 let voditelj liberalne stranke, ki se je na Kranjskem zvezala s svobodo-**

miselnimi Nemci, in to zvezo je v dežel- nem zboru Kranjskem očital liberalcem dr. Brejc in jo razbil. Rekel je tudi, da je bil nekdanj dr. Brejc liberalcec.

Dr. Brejc je odgovoril, da prvič v svojem življenju sliši da je bil kdaj pristni liberalcec stranke, poudarja, da nikdar ni bil drugega mišljenja in da tisti, ki to trdi, laže. **Kar se tiče zveze liberalcev z Nemci, ga še sedaj veseli, da jo je razbil.**

Nato je bil odgovorni urednik „Mira“ so- glasno oproščen.

Koroške novice.

Vpokojeni župnik Hilarij Vuk je nevarno obolel in prosi častite sobrate za memento pri sv. maši.

V stalni pokoj je stopil gosp. Fr. Vaclav Strnad iz reda Maltezarjev, vikar v Bistrici-Pulst. Na njegovo mesto pride g. Fr. Adalbert Hronek, dosedaj kaplan v Pragi.

„Schulverein“ deli božična darila. Vsak nemški učiteljskičnik, ki obiskuje kurz za slovenščino, je dobil deset kron. Slovenci, vidite, kaj je slovenščina vredna!

Osebnost vest. Imenovan je c. kr. deželni vladni svetnik gosp. Ivan vitez pl. Rainer zu Harbach okrajnim glavarjem v Celovcu.

K dr. Gosakovemu govoru v Glinjah pripomnimo resnici na ljubo, da ni vsega, kar je stalo o njem v „Miru“, govoril oficijelno na zborovanju podružnice, ampak neoficijelno pozneje spodaj v gostilniških prostorih. Oficijelni njegov govor je bil baje stvaren. Toliko v pojasnilo!

K protestantizmu je prestopil leta 1853 v Volšpergu rojeni celovski notar dr. Franc Holler. Pisarno ima v kneza Rosenberga palači na Novem trgu. Dalje je prestopila l. 1881 rojena Julija Kopajnik, hči gostilničarja pri „Kleeblatt“ v Celovcu.

Razpisana je do 31. januarja 1911 kolegij- jatnemu kapitelnu v Velikovcu inkorporirana župnija Šmarjeta pri Telenbergu.

Odgovor na laži v „Štajercu“ in „Bauernzeitung“. Cenjeni gospod urednik „Mira“! Privoščite svojim vrsticam nekaj prostora v listu, da odgovorim tistim, ki so me v „Bauernzeitung“ in v „Štajercu“ tako čedno napadli, četudi jim jaz do sedaj še nisem drugega kot dobrote delil. Svoje skoz in skoz lažnive in zavite članke v imenovanih listih so bili prisiljeni popraviti, a hitro v drugi številki prinesejo iste laži in jih le še pomnožijo z novimi, še ostudnejšimi in zraven žugajo, da če se še drznem kak popravek poslati, bojo v farovže na Djekšah in v Vovbrah bolj „noter posvetili“. — S svojimi umazanimi laternami (Bauernzeitung in Štajerc) le svetite mi noter v župnišče, če vam drago; žalostno znamenje za duhovnika, katerega ta dva lista hvalita! Pošteni in pametni ljudje za vašimi umazanimi laternami ne hodijo in si od vas ne dajo svetiti. Vas ni sram, da poslušate jezične babe, ki vam za frakelj žganja lažnive pošte nosijo, katere vi potem v svojih smrdljivih listih kot „Tatsachen“ razbojnate in še s svojo umazano domišljijo pomnožite in „olepšate“. — Ali morda mislite, da me bodete s takimi sredstvi iz Vovber preč spravili, kakor ste že več duhovnikov odjedli, kedar ste se jih naveličali? Mislite, da bode potem vaše delo šlo bolj neovirano naprej, če gre duhovnik preč, ki vas pozna, in če pride nov duhovnik, ki od začetka vas in vaših zvičaj še ne more poznati, kaj ne? Ali jaz vam te usluge nočem storiti. Na vse laži in umazanosti v „Štajercu“ in „Bauernzeitung“, vam odgovorjam s sv. Pavlom v listu, ki ste ga morali slišati na kvatarno nedeljo: „Meni pa je celo malo mar, da sem po vas ali po drugem človeku sojen; ... Gospod je, kateri me sodi.“

Vovbre, 20. decembra 1910.

Janez Ebner, župnik.

† **Župan Pavel Miklavič.** Župana Pavla Miklaviča ni več med živimi! Ta neustrašeni narodnjak, ki se je dal raje ukleniti v verige, kakor da bi zatajil svojo narodnost, ta narodni mučenik, ta značajni mož in ugledni župan, ta verni in odločni katoličan je zatisnil svoje oči, in ga ni več med živimi. Umril je 18. t. m. zjutraj ob pol 6. uri na hudi pljučnici, star še le 48 let. Žalostna nam majka, ki izgubljaš najboljšo svoje sinove! Ob njegovem grobu ne žaluje samo občina Blato, kateri je županovale pet let in ki je izgubila v njem izbornega, naravnost nenadomestljivega župana, ne žaluje samo „Zveza slovenskih županov za Koroško“, koje načelnik je bil rajni, ampak plaka cel Korotan, da, cela Slovenija, ki ga je po letošnjem Mohorjevem koledarju spoznala kot neupogljivega junaka v boju za prava naroda. Kot župan je rajni neumorno delal za svojo občino in je njej žrtvoval vse svoje moči, celo svoje

zdravje. Bil je pa mož tudi izredne nadarjenosti in velikih zmožnosti. Njegova prijaznost, postrežljivost, pred vsem pa skrajna nesebičnost je slovela daleč naokrog. Delal in živel je le za druge, na se pa pozabil. Postal je naravnost žrtev te svoje postrežljivosti in nesebičnosti. Zato ga je Bog tako nenadoma poklical k sebi, da mu povrne njegovo izredno požrtvovalnost, ki se z denarjem ne da poplačati. Pogreba v torek 20. t. m. se je udeležil kot zastopnik Kat. političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem g. posl. Fr. Grafenauer. Politično društvo je poslalo tudi lep venec s slovenskimi travniki in napisom: „Možn značaj in svojemu odborniku: Kat. politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“. Svetila mu večna luč! Slava njegovemu spominu!

Velikovec. (Gospodarsko zborovanje.) V pondeljek dne 5. t. m., se je vršilo tukaj naravnost imponantno gospodarsko zborovanje, ko je oklicala „Zadružna zveza“ v Ljubljani. Navdušeno pozdravljen nastopi državni in deželni poslanec, g. dr. J. Krek ter razpravlja o vzrokih draginje in o pomenu zadružništva. Kmet se naj združuje v raznih zadrugah, da bo mogel boljše izhajati. Burno pritrjevanje je sledilo njegovemu vseskozi temelji temu govoru. Predsednik vovberskega „Bauernvereina“, Mežnarjev Zepi, je hotel ugovarjati, pa se je opekel. Dobil je zaslužen odgovor, da ga bo pomnil do hladnega groba. G. govornik je tudi odgovoril na vprašanje, kako garancijo da „Zadružna zveza“ za denar, ki ga imajo tam naloženega slovenske posojilnice. Povedal je, da ta zveza že sedaj garantira za varnost s **fondom dveh milijonov**; v kratkem pa prideta še dva, tako da ni mogoče takega poloma, kakor pri nemški centralni kasi v Celovcu. Kot drugi govornik je nastopil domači rojak g. Krištof, ki je v svojem dovršenem govoru opozarjal na pomankljivosti pri živinoreji in o pomočnikih, kako odstraniti nedostatke. Opominjal je k snovanju živinorejskih zadrug. Oba govora so mnogoštevilni poslušalci poslušali z največjim zanimanjem. Prišel je tudi tukajšnji potovalni učitelj g. Schumy; pa ko je videl, kak nos je dobil njegov nčenec Mežnarjev Zepi, jo je popihal. Po gospodarskem zborovanju se je vršil ustanovni shod zadružnega okrožja za velikovsko okrajno glavarstvo in se izvolil okrožni odbor, da se tako delo porazdeli in poglobi v večji uspeh in napredek zadružništva. Poročevalec pri tem shodu je bil ravnatelj g. Jošt. Vsem govornikom, zlasti g. dr. in dež. poslancu J. Kroku, izrekamo najtoplejšo zahvalo in upamo, da jih nismo imeli zadnjikrat v svoji sredi! (Vsled preobilice građiva tega dopisa nismo mogli prej objaviti; zaradi važne vsebine ni romal v koš, kljub temu da je nekoliko zastarel. Op. ured.)

St. Rupert pri Velikovcu. Zavoljo živinske bolezni na gobcih in parkljih, ki je izbruhnila v tukajšnji ob celovski cesti se nahajajoči pristavi velikovškega lekarnarja g. Jobsta, so vsaktedenski živinski sejmi v Velikovcu začasno prepovedani. Ta naredba je bila potrebna, da se ta bolezen ne razširi. Zanesla se je ta bolezen semkaj po treh kravah, ki jih je g. Jobsta dobil iz Ogrskega. Vendar pa ni res, da bi bila katera teh krav poginila, ravno nasprotno, oboleli živini se zopet zdravje vrača. Navadno traja ta bolezen šest tednov in potem, ako je postrežba prava, živina zopet ozdravi.

St. Rupert pri Velikovcu. (Osebna vest.) Dne 1. decembra t. l. je učitelj naše „Narodne šole“ g. Anton Pesek nastopil štirimesečni dopust in se preselil v Ljubljano. Dobil je ugodno službo nadzornika pri prvi Češki zavarovalnici in se najbrž odpove učiteljskemu poklicu.

Iz Podjunske doline. (Naročite si „Slovenca“!) Edini krščanski slovenski dnevnik je v Ljubljani izhajajoči „Slovenec“. Ta list je zelo skrbno urejevan in prinaša točno tudi iz naše koroške dežele važne novice. Pozivljamo tedaj naše slovenske rodoljube, posebno č. naše gg. duhovne, da naj si vsak, kdor ga še nima, naroči „Slovenca“. Kdor le zmore, naj se tedaj ob novem letu naroči na „Slovenca“, ki kot dnevnik stane 26 kron na leto, premožnejšim našim kmetom pa priporočamo, da naj si poleg našega „Mira“ še naročijo sobotno številko „Slovenca“, ki stane na leto 7 kron.

Z Vovberske gore. (Bauernvereinsko in naše zborovanje.) Na zadnjem zborovanju našega kršč. soc. ljudskega društva smo z zanimanjem poslušali izvrstne in zelo potrebne govore naših dobrohotnih govornikov. Po pozdravu predsednika so imeli prvi zelo koristen in poučljiv govor domači č. g. župnik Ebner o varčnosti in štedljivosti. Prav poljudno so podajali lepe nauke in nasvete posebno za mladino, ker vsaka dobra reč se mora zgodaj začeti, namreč v mladosti, ker na starost se ni dobro zanašati. Drugi so govorili č. g. kanonik Dobrovč, ki so nam razkrin-

kali govore pri zborovanju Bauernvereina. Ta govor je še posebno zanimal, ker smo bili prej z govornikom vred pri nasprotnem zborovanju. Bili smo kar na jasnem, da so res morali nasprotniki ovohati pečenko, da so svoj shod hitro zaključili, da se od naše strani ni moglo ovreči njihovih govorov. So že vedeli, zakaj so se bali.

Grabštanj. (Pazite na otroke.) V sredo, dne 17. t. m., bi se pri nas kmalu bila zgodila velika nesreča. Sedemleten deček igral se je pod p. d. Oštincemv skednjem z vžigalicami in zažgal tam nakopičeno slamo. Visoko se je že dvigal plamen, ko se slučajno približa Jožef Dobernik, p. d. Kancijanov, ki se mu je posrečilo ogenj pogasiti. Le njegovi treznosti se ima gospodar zahvaliti, da njegova poslopja niso postala žrtev plamena, ki bi se bil gotovo polastil še sosednjih hiš.

Grabštanj. (Naša šola nekdanj in sedaj.) „Mir“ je objavil neki članek o naši šoli. Ko sem to brala sem si mislila: pardon, grabštanjska šola nekdanj vendar ni bila taka. Imela sem namreč „čast“ obiskovati to šolo, in nimam nobene pritožbe zoper njo. Sem se prav dobro naučila slovensko brati in pisati, poleg tega sem se naučila tudi za potrebo nemško. Gospod urednik, Vi se boste morda temu čudili, pa vendar bilo je tako. V prvem razredu smo se učili slovensko, imeli smo še abecednik v drugem razredu. In ostalo je še dovolj časa za nemščino, celih šest let. Sicer se je že takrat tupatam g. nadučitelj Leks, ko smo se o prostem času igrali na vrtu in po otroško kramljali med seboj, zadril nad nami: „Nicht windisch plappern!“ Mi smo se seveda te prepovedi jako ustrašili, stisnili smo se ožje drug k drugemu in smo bolj natihoma nadaljevali svoje otroške pogovore, seveda slovensko, ker nemško nismo znali toliko, da bi se mogli prijateljsko pogovarjati med seboj. V svoji otroški priprostosti smo si mislili: „Že mora tako biti.“ Danes pa si mislim, čez sedem let vse prav pride. In tako tudi to, ker danes že vemo, da nobena šolska postava ne prepoveduje otrokem v prostem času občevati med seboj v maternem jeziku. Kljub temu pa je bila tedanja šola proti sedanjji še jako dobra. Smo se vsaj vendar naučili nekaj slovensko, kar sedanji učenci ne bodo dosegli. Ubogi, pomilovanja vredni otroci, katerim izmed dolgih osem let, katere morajo presedeti v šoli, ne privoščite niti enega leta za slovenščino, njih materni jezik. Sem jako vesela, da mi ni treba hoditi sedaj v šolo.

Ena zavedna slovenska mladenka, Grabštanjske šole nekdanja učenka.

Prevalje. Mesečno zborovanje našega slov. delavskega društva, v nedeljo dne 11. t. m. se je izvršilo prav povoljno. Lepa udeležba nam je pričala, da naše ljudstvo res hoče izobrazbe in da išče poštene zabave. Govoril je g. kaplan Fr. Vastel o pomenu gledaliških predstav in o bližajočem se ljudskem štetju — igre, ki se vedno bolj prirejajo v naših društvi, naj ne služijo le zabavi in kratkemu času, ampak v prvi vrsti izobrazbi, da se iz njih kaj koristnega naučimo! G. kaplan Štritof nas je nato pozival, naj se vedno držimo gesla „Svoji k svojim!“. Če kaj potrebuješ, idi kupovat k našim ljudem, ne pa k nasprotniku! — Potem se je ponovila igra „Mlinar in njegova hči“. Igra je težka, zato smo tembolj hvaležni vrlim igralcam in igralcem, da so izvrstno rešili svoje vloge. Bil je res pravi užitek za gledalce — tako dobro se je igralo! Posebno so se izkazali: „Marica“ (Kristina Močivnik), „Konrad“ (Jos. Pučel) in Abraham — seveda! Udeležili so se zborovanja tudi nekateri Guštanjci. Na svidenje prihodnjic!

Prevalje. Nemška posojilnica (Pristovova) je vpisana v Celovcu samo nemško — imenuje se „Spar- und Darlehenskassa“. Tudi uraduje samo nemško. Zaradi tega bi moral biti tudi na uradni (občinski!) hiši posojilnice samo nemški napis. Stoji pa poleg nemškega napisa tudi „Hranilnica in Posojilnica“. Zakaj? S tem hočejo nemški gospodje preslepiti Slovence in jih zvrabiti v svoj nemški „šparkasle“. Gospodje hočejo s tem reči, da so tudi Slovenci, kakor Pristov vedno trdi. Mi kmetje pa dobro vemo, da je tisti slovenski napis na nemškem „šparkasle“ samo pesek v oči, slepilo!

Prevalje. Neki somišljenik iz Prevalj nam piše: Zadnji „Štajerc“ piše, da bi bilo dobro, ko bi g. kaplan Štritof postal nočni stražar, da bi pazil na tista dekleta, ki gredo od igre. Tistega pa neumni „Štajerc“ ni pomislil, da bi utegnil biti popolnoma odveč, ker na Prevaljah je že tako dosti stražarjev, ki so od „Štajerca“ najeti. Toda želeli bi bilo, da bi lažnivi „Štajerc“ kupil svojim stražarjem ponočne svetilke, da bi bolj natanko videli, da ne bi mogli po nedolžnem reči, da se neki čevljar po temnih nočeh vlačil z igralkami po Prevaljah, ker je to očitna laž. Občudovati so ti „Štajerčevi“ stražarji in dopisniki,

ker vse tako napačno vidijo in slišijo, kakor se je na primer zgodilo pred kratkim, da je nekdo bojda videl pri pridigi g. Štritofa, da so se vsi ljudje po cerkvi smejali in da so se ženske nazaj obračale. Jaz sem bil na sredi cerkve, pa nisem nikogar videl, da bi se bil smejal, in tudi več ljudi sem vprašal, pa nihče ni videl. Tako je tudi bil nekdo izmed tistih stražarjev v župnišču, in mi je pravil, da ga je g. Štritof ven vrgel, ker ni imel pripravljene krone. To pa gotovo ne more biti res, ker mislim, da dober in pošten g. kaplan Štritof še ni nikoli koga naprej vprašal, če ima krono za njega. „Štajerc“ tudi piše, da je dne 8. t. m. g. Štritof kakor neumen letal okoli cerkve sv. Barbare in je fante lovil; to je zopet laž, ker g. Štritof še enkrat ni šel tisti dan okoli cerkve, druga laž je pa, ker g. Vastel tisti dan sploh ni nič o politiki pridigoval. Politično pridigo je le menda tisti dopisnik slišal, ki se je napil tistega šnopsa . . . „Štajerc“ tudi piše, da ga je ponudil tudi kaplanu Š., dal ga je menda le tistemu stražarju, ki je potem v pijančevih sanjah videl, da je mislil kramar Lovrenc dati kaplanu Štritofu fličarsko klofuto. Očitna laž je tudi, da bi tukajšnji kaplani na shodih pridigovali, da se naj fantje in dekleta med seboj ljubijo. S takimi in enakimi lažmi ne bo spravil „Štajerc“ poštenih ljudi ob dobro ime, pač pa bo sam pripomogel, da ga bodo vsi ljudje spoznali.

St. Lambert v Vovberških Rutah. „Škoda, da Zepeja ni bilo!“ Tako so na Sv. Lucije dan pri Primožu vzklikali zborovalci izobraževalnega društva. G. kanonik Dobrovč je s svetlo bakljo posvetil noter v govore, katere so dne 4. decembra pri Kilianu v Vovbrah gg. Šumi in Hornbogner spuščali nad svoje verne ovčice od „Bauernverein-a“. Tudi vovberški g. župnik nam je podal dobre nanke, kako je mladini potrebno, da se vadi in uči pametnega gospodarstva in varčnosti. Ko je še g. predsednik Povšnar v kratkih, jedrnatih besedah klical slovenske kmete in mladino h gospodarskemu združenju in k pristopu k vovberški novi hranilnici, je tudi še naš knjižničar, Jože Kopajnik, z navduševalnimi besedami bodril mladeniče k narodni zavednosti in združenju v našem društvu. Tako je bilo s splošno navdušenostjo zaključeno to zelo dobro obiskano zborovanje, pri katerem je manjkalo kot 60. mož samo še bauernvereinski Zepej, ki je imenovano zborovanje dne 4. dec. tako naglo, s kratko besedo „Schluß!“ zaključil debato, da bi naši ne mogli odgovarjati na izvajanju Šumija in Hornbognerja.

Slovenji št. Martin. Naš III. letni občni zbor, katerega je priredilo izobraževalno kmetško društvo za Rudo, št. Perer in okolico, v nedeljo dne 11. t. m. pri Fišerju v št. Martinu, se je prav sijajno obnesel. Da zaradi težavnih potov in slabega vremena udeležba ni bila bogve kako velika, je razumljivo, vendar pa lahko rečemo, da so bili sami možje, kmetje in kmetški sinovi, katerim je res na tem, da bi se enkrat naš kmetški stan zdramil iz dosedanega spanja. Po vpludnem pozdravu g. predsednika prevzame besedo g. A. Gril. Govornik prav natanko razloži zborovalcem, kako vpijejo meščanski, liberalni in socialdemokratski listi, da je kmet oderuh, da je ravno kmet tisti, kateri dandanes najlažje izhaja, sploh kmet je najsrečnejši človek na svetu. Govornik primerja mestno življenje s tem na deželi in tako dokaže, da so ravno tisti kričači oni, ki še pojma nimajo, koliko truda stane kmeta ena vreča žita ali eno živinče. Svetovali bi vsem onim gospodom, da bi prišli vsaj za par mesecev na deželo, kjer jim bodo pečena piščeta letela v grlo. Namesto zjutraj vstajati ob devetih in iti v pisarno, po večerih ob štirih ali petih biti prost pa vstajati zjutraj ob treh in živino krmiti, snažiti, gnoj kidati, cel dan se potiti na polju, zvečer namesto gledališča spet živini pokladati do 9. ali 10. ure. Namesto se v nedeljo voziti s tramvajem ali z lepo kočijo, pa sesti na gnojni voz (ker drugega voza nima vsak kmet) in se peljati v mesto po opravkih — dobro življenje to, kaj ne? (Živahno ploskanje.) Č. g. kanonik Dobrovč govori o polomu centralne kase v Celovcu, raztolmači tudi Hornbognerjev zanimiv (?) govor dne 4. decembra v Vovbrah. Volitev novega odbora se je vršila s precejšnjo debato. Ker smo imeli v dosedanem odboru može, katere nadomestiti bi bilo silno težko, smo jih kar spet potrdili, akoravno so se branili, kar se je le dalo. Ker je dosedanji tajnik g. Jože Hudelist izvolitev iz tehtnih vzrokov naravnost odklonil, se je soglasno izvolil g. Janez Mavhler, pd. Vreznik. Za žensko zastopnico smo izvolili gpđc. Micko Sicher, pd. Maršnikovo.

Ljubelj. (Naše novice.) Klošternikovo posestvo je kupil vrl naš narodnjak Lovro Smole Podljubeljem. — Šole še vedno nimamo. Dosedanja po mnenju oblastev ni več primerna; na zadnjo vlogo glede prezidanja župnišča c. kr. okrajni šolski svet sploh ne odgovarja in hoče

zavleči stvar, da bi potem „Schulverein“ sezidal svojo. Vse ljudstvo je proti temu; seveda naše oblasti so pa že take, da ne delajo tako, kakor želi ljudstvo, ki šole plačuje, ampak oni, ki so plačani od ljudstva. Kje je odgovor? Zakaj se nam hočejo delati nepotrebni stroški, ko so nam jagri in grajščaki vendar že vse pašnike zaprli, da še eno tretjino živine ne moremo rediti kakor nekdanj in drug za drugim moramo od hiše?

Podljubelj. Darove za tombolo naj nam blagovolijo naši prijatelji poslati vsaj do 26. decembra dopoldne, da dobitke uredimo.

Št. Tomaž. (Pastirci in trije kralji) bodo še ostali v št. Tomažu in na praznik Sv. treh kraljev popoldne ob pol 3. uri bodo še enkrat ponavljali prelepo božično igro z živimi slikami in petjem. Toliko na znanje raznim povpraševalcem in blagim prijateljem našega društva. Vstopnina kakor poprej. K udeležbi vabi odbor.

Iz Sel nad Borovljami. (Nemški lovci šolarjev zopet nesrečni.) Običajni lov na šolarje za nemški razred se je letos zopet — ponesrečil. Res je, da sta se Buda in naš učitelj Ottowitz na vso moč trudila, da bi na vsak način zbornala za svoj razred potrebno število otrok — toda smola je smola. Zopet sta se na žalost morala prepričati, da je velika večina Selanov svoje otroke dala zapisati v slovenski razred. Od 110 namreč ušolanih otrok je 80 obiskovalcev slovenskega razreda. Ostala klavrna manjšina pa je obsojena v nemški razred, v katerem bojo pomilovanja vredni otroci zopet izgubili eno leto zlatega časa otročjih let, medtem ko bojo otroci slovenskega razreda kakor dozdej na podlagi slovenskega učnega jezika lepe uspehe dosegli.

Sele. (Kako Ottowitz agitira za nemški razred.) Učitelj Ottowitz je pri popisovanju šolarjev izpustil dve hiše na Šajdi, namreč kmeta Franca Helika p. d. Meleznika št. 9 in kočarja Pankraca Maka, ter je otroke teh dveh družin samooblastno zapisal v nemški razred brez vednosti domačinov. Otroci so pa šli — kakor so jim stariši ukazali v slovenski razred. Ottowitz je ukazal dotičnim otrokom, da morajo iti v nemški razred. Otroci pa so — namesto v sobo nemškega razreda — samozavestno odkorakali na svoj dom. Kmet Meleznik je v tej zadevi poslal svojo ženo k učitelju in je zahtevala, da vzame njenega otroka v slovenski razred. Za odgovor je dobila izjavo učitelja Ottowitza, da je za prepis otroka že prepozno. Dotični otroci so še do danes brez poduka doma — ker v slovenski razred ne smejo — v nemškega pa ne marajo iti. Kaj poreče k temu šolska oblast? *Selan.*

Bekštanj. (Izjava.) Ko je dopisnik raznih nemškonalnih listov ogledal kosti raznim bekštanjskim poštenim Slovincem, spustil se je v zadnjem času tudi na moje. Pri tem delu si pač misli: če se že vse ne prime čitajočega občinstva, nekaj pa le obvisi. Dopisnikova finesa in taktika se pač zrcali v polni meri iz dopisov, ki se tičejo moje osebe. Na take duševne delavce so nemški hipernacionalisti res lahko ponosni in jim jih tudi nihče ne zavida, najmanj pa jaz. — Poznam dotičnega g. dopisnika jako dobro in se njegovemu delu tudi ne čudim. Gospod dopisnik! Kar naprej — tako dolgo, da bo mera polna; kačar se bo pa to zgodilo, potem pa vas bomo tudi nekoliko odbliže pogledali, ne upoštevaajoč posledic in vaše eksistence. Vaše ime in vaše delovanje ter isto vaše kompanice se bo lesketalo tudi na tem mestu v kompaniji z mojim imenom. To danes, drugič pa več! *A. Gastl.*

Bruca. (Igra.) Naši vrli možje in fantje so uprizorili zadnjo nedeljo igro „Na Betlehemskih poljanah“. Kljub skrajno slabemu vremenu se je zbralo veliko ljudstva. Igrali so tako izvrstno, da je bil marsikateri do solz ginjen. Igra se ponovi na novega leta ob 6. uri zvečer.

Pontabelj. (Smrt v valovih Bele) je našel tukajšnji poštni uradnik Emil Blaschke; ob 12. uri ponoči je bil še v kavarni in se je potem precej vinjen vračal domov. Medtem je zašel na pot, ki vozi poleg Bele in je padel v vodo. Drugi dan so dobili mrtvega pod vasjo Ponteba na Laškem, in ga prepeljali v tamošnjo mrtvašnico. Pokopan je bil dne 16. t. m. popoldne ob precejšnji udeležbi ljudstva na pokopališču v Pontebi. Nagle neprevideno smrti reši nas o Bog!

Društveno gibanje.

Velikovec. Društvo „Lipa“ uprizori na novega leta dan ob 3. uri popoldne svoje mesečno zborovanje. Na sporedu je govor o portugalski revoluciji (povabljen je tudi tukajšnji meščanski učitelj g. A. Hornbogner) in igra „Divji lovec“. Ker zahteva igra veliko stroškov, zato se bo to pot prvokrat pobirala tudi vstopnina in sicer prva vrsta 80 vin., drugi sedeži 50 vin.

in stojišča 30 vin. Z ozirom na znano in priljubljeno igro pričakujemo najobilnejše udeležbe!

Možica. Kršč. slov. izobraževalno društvo „Peca“ v Možici priredi 8. prosinca 1811 v svojih prostorih pri Zagmeistru svoj občni zbor. Na sporedu je govor za kmetovalce in za tem sledi volitev novega odbora in pobiranje zaostale članarine kakor tudi sprejem novih udov. V odmorih zapoje naš moški zbor katero, kakor „Domovina mili kraj“, „O mraku“, „Tiha luna“, „Eno devo“ itd. Udje našega društva, pridite v obilnem številu in razglasite tudi svojim sosedom in prijateljem. *Odbor.*

Prevalje. Slov. kat. delavsko društvo ima dne 1. januarja 1911 popoldne ob 3. uri božičnico. Na sporedu je govor, petje, tamburanje, srečolov in licitacija. Slovenci in Slovenke pridite! *Odbor.*

Podružnica „Slovenskega šolskega društva za št. Jakob v Rožu“ ima na dan sv. Štefana ob pol 3. uri dopoldne v „Narodnem domu“ v št. Jakobu svoj letni shod s sledečimi točkam: 1. Igra: „Ludmila“. 3. Govori, če ne bo zadržan, bo govoril tudi poslanec Fr. Grafenauer. 3. Volitev podružničnega odbora. *Načelstvo.*

Št. Tomaž. (Kam gremo na praznik sv. Štefana?) V št. Tomaž gremo, ker bo društvo „Edinost“ tam na novo slikanem odru uprizorilo jako lepo božično igro „Pastirci in trije kralji“ z živimi slikami in petjem. Začetek po blagoslovu točno ob pol 3. uri. Vstopnina za ude 20 vin., za neude 30 vin.; za sedež še enkrat toliko. Vabi *odbor.*

Grabštanj. Prvo mesečno zborovanje našega izobraževalnega društva se bo vršilo na praznik sv. Štefana popoldne po blagoslovu v prostorih pd. Lahove gostilne. Spored: Govor, petje in tamburanje. Društveni udje, pridite vsi in pripeljite še druge s seboj, da se bodo za društvo navdušili in se mu pridružili!

Sveče v Rožu. Kat. slov. izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah priredi na „Štefanovo“, to je v pondeljek, dne 26. t. m., popoldne po blagoslovu pri „Adamu“ v Svečah društveno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Poučljiv govor. 2. Igra: „Za križ in svobodo“ v petih dejanjih s petjem. 3. Tamburanje, petje in slučajnosti. Rožani, Slovenke in Slovenci, pridite v obilnem številu! Šlo se bode za neko jako važno stvar! Vstopnina je zelo nizka! Kdor hoče pristopiti k društvu, plača sedaj samo 1 krono za celo leto! *Odbor.*

Škocijan v Podjuni. (Št. Štefanski praznik), dne 26. grudna, praznuje podpisano društvo z običajno prireditvijo, takrat „pri Rušu“ v Zamoznivasi. — Spored: Zelo zanimiv govor in igri: „Tri sestre“ ter „Zamorec“ (burka). — Vstopnina: Udom, ki so že vplačali popolnoma udnino za društveno leto 1910/11 je prosta; ostalim udom in nendum pa po 20 oziroma 30 vinarjev od osebe. — Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. — Najobilnejši udeležbi se priporoča *Škocijansko „Bralno društvo“.*

Št. Lipš. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 26. decembra na god sv. Štefana pri Habnarju mesečno zborovanje. Na sporedu je govor in igri „Dve materi“ in „Zamorec“. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 30 vin. K prav obilni udeležbi vabi vse prijatelje našega društva *odbor.*

Pliberško kat. slov. izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štefana po blagoslovu v „Narodnem domu“ božičnico. Po kratkem nagovoru pojedemo v duhu v Betlehem, ki ga bomo videli v par krasnih skioptičnih slikah. Nato se obdari nekaj ubožnih otrok in se uprizori igra „Dve materi“. Ako bi se pa zavoljo popravljanja dvorane oder še ne mogel postaviti, se igra nadomesti s 50 podobami iz Jezusove mladosti. — Vstopnina za sedeže 80 vinarjev, za stojišča 40 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Na svidenje, prijatelji naše mladine, pod prvim slovenskim božičnim drevescem v Pliberku! *Odbor.*

Železna Kapla. Naše slov. kat. izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štefana takoj po blagoslovu mesečno zborovanje v gostilni „pri Bošteju“. Na sporedu je petje, krasna petdejska igra „Roža Jelodvorska“ ter govor č. g. Roka Tojnko. Vstopnina navadna. K mnogobrojni udeležbi vladno vabi *odbor.*

Vogrče. Na Novo leto popoldne po blagoslovu se vrši v gostilni pri Škofu shod našega izobraževalnega društva. Na sporedu je govor, igra: „Spoštuj očeta“ in petje. Somišljeniki, pridite polnoštevilno! Vabi *odbor.*

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tišanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

Zahvala.

Vsem p. n. preblagim slovenskim rodoljubom in rodoljubkinjam, ki so za našo šolsko božičnico bodisi v denarju bodisi v blagu nam toliko darov poslali, se v imenu naše tako bogato obdarovane šolske mladine najprisrčnejše zahvaljujemo in kličemo: Bog plati stotero! Končno voščimo še vsem dobrotnikom naše šole blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto!

V št. Rupertu pri Velikovcu, dne 20. grudna 1910.

Vodstvo „Narodne šole“.

Prvi zobčki

bodo hitro prodrli, brez vsakega krča ali med časom dobivanja zob tako pogosto nastopajočih težkoč v prebavi, ako se da otrokom Scott-ova emulzija. Ona prepreči noči brez spanja, zobčki rastejo močni, ravni in zdravi. 34letni dober sloves je porok za to trditev. To je brez dvoma, da bo tudi Vaše dete

Scott-ova emulzija

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom Scott-ovega ravnarja.

ne samo rado zauživalo, ampak tudi zelo lahko prebavilo, tudi tedaj, ako bi mu mleko povzročalo težave.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.
Dobiva se v vseh lekarnah.

Književnost.

„Črna žena“. Ta krasna, iz domače zgodovine zajeta povest je izšla ravno kar v zalogi „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani kot ponatis iz „Dmoljuba“. Povest je zajeta iz najzanimivejše in najviharnejše dobe naše narodne zgodovine, namreč iz časa turških bojev in kmetijskih uporov. Pisatelj nam zna v zanimivi in kratkočasni obliki prav jasno naslikati razmere, ki so takrat odločevale in vladale v življenju našega kmeta. Povest, ki je polna zanimivih dogodiljajev, se vrši na Kranjskem, glavno njeno pozorišče je pa krasna gorenjska stran in sicer v prvi vrsti že tolikrat opevani blejski kot. Najkrasnejše kraje naše lepe domovine je pisatelj tako lepo naslikal, da bo bralcu duh nehote splaval v obližje nebotičnega Triglava k temnozelenemu blejskemu jezeru. Knjiga, ki je opremljena z lično naslovno sliko ter bogato in okusno ilustrovana, stane kljub svoji obširnosti le 1 K 40 v, vezana pa 2 K ter se dobi v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani in knjigarni „Iirija“ v Kranju. Povest je vredna, da si jo nabavi sleherni kmetski hiša.

Narodni kataster Koroške. V Ljubljani 1910. Narodna založba. Cena 60 v, s pošto 70 v.

Najlepše književno darilo ob Božiču, ko se glasi po vsem svetu spev „... in mir ljudem na zemlji...“, je — esperantska slovnica. Mednarodni jezik esperanto hoče pobratiti vse narode. Sodelujte vsi, „ki ste dobre volje“, pri tem velikem mirovnem delu, naročajte esperantsko slovnico ter jo širite med svojimi znanci. Esperantska slovnica stane s poštnino vred 1 K 30 v pri založniku Lj. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

„Ilustrovani Tednik“ začne izhajati z novim letom v Ljubljani. List ne bo političen in bode vse politične dogodke le kratko registriral. Drugače obeta biti zelo raznovrstne in bogate vsebine, ter za svoj obseg in opremo zelo cenen. Izdaval ga bo močen konzorcij. Krajni čas je, da se začno tudi na tem polju izpodrivati nemški proizvodi.

Kaj je novega po svetu.

Blamirani Štajercijanci. „Štajerčev“ urednik Linhart je s slovenskimi vabili vabil na štajercijanski shod v Mariboru 18. t. m. Shod je otvoril Franc Girstmayr. Linhart je govoril v samih frazah proti obstrukciji Slovencev v dežel-nem zboru, seveda nemško. Navzoči Slovenci so protestirali. Oglasil se je k besedi g. Žebot in vprašal, zakaj vabijo na shod s slovenskimi vabili, če se na shodu ne sme govoriti slovenski. Ker je govoril slovenski, mu niso pustili govoriti

dalje. Govoril je nato g. Kemperle, urednik „Straže“, ki je med buronskim kričanjem nemčurjev stvarno pobijal Linhartove prazne besede. Linhart je kar skakal. Ker si nemčurji niso mogli drugače pomagati, je predsednik predlagal — konec debate. Do ustanovitve „Kmečke napredne stranke“ ni prišlo, kakor se je prej razglašalo.

Vaše zdravje si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo! Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi. Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite pristni Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajsterico za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar F. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začenši blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,
ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima sledeče tiskovine na prodaj:

Za krajne šolske svete:

Šolska naznanila (Schulnachrichten), slovensko-nemška, folio, 100 iztisov	K 2—
Vabila k sejam krajnega šolskega sveta, slovenska, 4°, 100 iztisov	„ 1—
Pozivnice zaradi šolskih zamud v smislu §§ 27 do 29 šolske postave 1. prosinca 1870, 4°, 100 iztisov	„ 1—
Opomin za oglašanje za šole godnih otrok v smislu § 25 postave 17. prosinca 1870, 4°, 100 iztisov	„ 1—
Obvestilo o opominu radi šolskih zamud, 4°, 100 iztisov	„ 1—
Obvestilo o pretnji s kaznijo radi šolskih zamud, 4°, 100 iztisov	„ 1—

Loterijske številke 17. decembra 1910:

Linc 53 41 51 61 17
Trst 58 8 25 72 52

Listnica uredništva.

T. K. v Š. Če odbor spi, ga morate skušati na drug način vzbuditi. Nastopite v društvu samem. List ni za to. Saj veste, da so ljudje silno občutljivi. Živeli!

N. K. v B. Spada v cerkven, ne političen list.

Tržne cene v Celovcu

15. grudna 1910 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	23	—	14	50
Rž	18	—	18	62	10	70
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	—	—	18	75	9	—
Oves	17	—	17	80	6	12
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	28	57	18	—
Turščica	16	7	16	40	9	10
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	8	88	4	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	6	—	7	20	—	—
„ kisló	4	—	6	—	—	—
Slama	3	70	5	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	30	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	3	—	3	20	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	3	—	3	60	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	30	2	40	—	—
„ „ surova, 1 „	1	90	2	10	—	—
Svinjska mast 1 „	2	20	2	30	—	—
Jajca, 1 par	—	24	—	26	—	—
Piščeta, 1 „	2	40	2	60	—	—
Race	4	—	4	50	—	—
Kopuni, 1 „	8	—	10	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	20	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—	—	—
Živina	Počrez	100 kilogramov			Prignalo	Prodalo
	od do	od do	od do	od do		
		v k r o n a h				
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	380	—	—	—	1	1
Voli, pitani	580	600	82	—	6	4
„ za vožnjo	410	495	—	—	26	14
Junci	270	460	—	—	7	5
Krave	166	520	70	74	96	44
Telice	250	300	—	—	4	3
Svinje, pitane	—	—	140	160	114	114
Praseta, plemena	18	54	—	—	150	90
Ovce	—	—	—	—	—	—

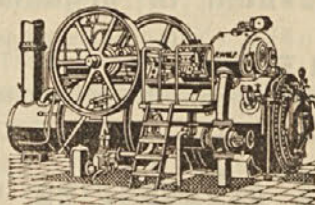
Bruselj & Buenos Aires 1910: 3 Grands Prix.

R. WOLF

Magdeburg - Buckau,

Filialka Dunaj, III., Heumarkt 21.

Patentovani

uročeparni lokomobili

z brezzaklopnim precioznim parovodom.

Izvirna sestava Wolf 10—800 PS

Najbolj dovršeni in gospodarski stroji

za industrijo in poljedelstvo.

Vseh izdelkov nad 720.000 PS.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja
se v ljudno priporočila za natiskovanje vizitnic,
pismenih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikorije“, temveč določeno znamko:

: Franck:

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Tovarn. znamka. Tovarn. znamka. Tovarn. znamka.

dl. X 4457, 12. 8 II. V.

Henrich Franck's Sinozi

Upoštevajte sledeče vrste.

Vaš poklicVas sili, da veliko sedite,
Vi trpite na zapečenosti.Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli
skrbno pripravljeno, tek zbujujoče in prebavljanje pospešujoče
in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani
znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zopre-
nega zaprtja, na pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve
kislin ter krče je **dr. Rose balzam za želo-**
deco iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.**SVARILO!** Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno znamko.GLAVNA ZALOGA: **LEKARNA****B. FRAGNER-ja**, c. in kr. dvornega
dobavitelja,
„Pri črnem orlu“, **PRAGA, Mala strana 203,**
vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpo-
siljati K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika
steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri ve-
like steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštnine prosto
na vse poštuje avstro-ogrske monarhije.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr.Še malo rabljeno, dobro ohranjeno **slamorenico**
manjše vrste, zelo po ceni, **proda in**
kupi rabljeno, še dobro ohranjeno **prešo za olje**
Jurij Kumer na Važenbergu, pošta Zgornje Trušnje.**Darovi.**„Podporno društvo za slovenske visokošolce
na Dunaju“ je prejelo od 1. oktobra do 6. decembra
sledeče darove: Po 20 K: Eksc. knez in nadškof dr. Fr. B.
Sedej v Gorici in okrajna posojilnica v Ljutomeru; 16.13 K:
Dr. Fr. Skabernè, c. kr. min. podtajnik na Dunaju; 15 K:
Dr. Josip Tičar, zdravnik v Kranjski gori; po 10 K: Dr. A.
Fatur, žel. kom. juž. želez. v Trstu, dr. Josip Pipenbacher,
c. kr. profesor in dr. Lovro Požar, c. kr. gimn. ravnatelj v
Ljubljani, dr. Karol Šavnik, c. kr. min. tajnik na Dunaju
in okrajna hranilnica in posojilnica v Sežani; po 5 K: Jan.
Hutter, c. kr. katehet na drž. realni v Celovcu. Iv. Pušar,
strojevodja južne žel., Spodnja Šiška in dr. Mihael Truden
na Dunaju; po 3 K: Fr. Ilovar, uradnik, v fin. minist. in
Jos. Smerdu, uradnik juž. žel., Brunn a/G. 2 K: Fr. Berlec,
posestnik v Kandiji. Skupaj K 144.13. Potreba je ve-
lika, prosimo torej hitre pomoči! Darove sprejema
blagajnik Ivan Luzar, nadrevident južne železnice v p.,
Dunaj III. Reiserstrasse 27.**VI. izkaz darov za „S. D. D.“** Ū. g. župnik Roškar
D. Št. Florijan ob Boču 4 K. Ū. g. Matej Weiss, dar Mo-
horjanov iz Smarjete v Rožu, 16 K. „Koroški kaplan“ 100 K
(živel prvi darovalec po 100 K iz vrst g. kaplanov). Ū. g.
župnik Krejči A., Borle, 100 K. — Priserena hvala! Naj bi
kakor sv. Miklavž, tudi „Božič“ in „Novo leto“ vzbudili med
Slovenci [še novih prijateljev za slovensko dijaštvo. Naj
velja za „Božič“ in za „Novo leto“ geslo:
„Dijakom pomoči nesimo,
Naš čolnič pogube otmimo.“

„Mir“ je edino glasilo koroških Slovencev.

Vesele božične praznike

in

srečno novo letovsem svojim častitim odjemalcem želi
Jožef Božič,
trgovina z mešanim blagom v Celovcu.**Louske puške**vseh sestav, priznano
delo prve vrste, z
najboljšim strelnim
učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.
— Ceniki brezplačno in poštnine prosto. —**Naznanilo.****Hranilnica in posojilnica Podravlje**
zastran sklepa letnega računa 1. in 8. pro-
sinca 1911.

ne uraduje.

Načelstvo.

Izjava.Podpisana izjavljam, da so govorice, ki sem
jih razširjala proti časti in dobremu imenu gosp.
Franca Murija pd. Mlinarjevega, popol-
noma neresnične, ter zato dotične svoje besede
preklicujem in obžalujem.

Na Jezerskem, dne 11. grudna 1910.

Helena Svatovšek.**Jožef Božič v Celovcu****Beljaška cesta št. 14**priporoča svojo trgovino s **špecerijskim blagom** ter de-
željnimi pridelki kakor svojo bogato sortirano zalogo z naj-
boljšim blagom in z najtočnejšo postrežbo.Prečastitim župnijskim uradom priporoča patentirano
posebno fino kadilo, francoski stenjičd.
olje za večno luč, Naročila se tudi sprejemajo v Pav-
ličevi ulici št. 7.

Za oddati je s 1. februarjem 1911

služba cerkovnika in organistav Hodišah, Koroško. Natančnejša pojasnila
daje župni urad Hodiše.**: Hotel Trabesinger v Celovcu :****Velikouška cesta št. 5**

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi
zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne
jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.

Za zabavo služi

kegljišče, po zimi zakurjeno.

Po leti sediš na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko
družbo, posebno v sredah zvečer.**Velike dvorane za shode in veselice.**

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lastnik: Ivan Millonig.

Namesto 40 kron, samo 6 kron.

Priložnostni nakup.

Gamsova bradapodobna jelenovi bradi, pristna zelo lepa,
16 cm dolga dlaka, s staro srebrno cevko in
Hubertovim križem, s premikajočim oklepom
in vijakom, skupaj samo 6 kron. Dlaka in
obroč pod jamstvom pristna. Prilož-
nostni nakup, razpošilja po povzetju izdelovalec
gamsovih brad**Fenichel, Dunaj, IX., Altmüttergasse 3/VII.**
Mnogo priznalnih pisem.**Zastonj in poštnine prosto**pošlje na zahtevo vsakomur pravkar
izišel katalog:**Domača knjižnica 1911.**Seznam izbranih najboljših del slovenske
literature in svetovne literature v dobrih
prevodih

knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani.

Edina slovenska kislavoda

Tolstovrška slatinaje po zdravniških strokovnjakih priznana med
najboljšimi planinskimi kislavodami, je**izborno zdravilo**za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za
želodčni krč, zaprtje, boleznii v ledvicah in me-
hurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška
slatina ni le izborno zdravilna, temveč je tudi
osvežujoča**namizna kislavoda.**Odlikovana je bila na mednarodni razstavi
v Inomostu 1896 in na higijenični razstavi na
Dunaju 1899.Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške**
slatine, pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe
tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod
le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna
naj ima le edino slovensko kislavo.**Pet vinarjev stane**

dopisnica,

na katero napi-

šete ime občno snane

razpošiljateljske trgovine

R. Miklauc, Ljubljana,

da Vam pošlje poštnine

prosto vsorce najno-

vejšega sukne-

nega in

modnega blaga za moške obleke.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 5.000.000.

Rezervni fond K 450.000.

Denarne vloge **4 1/2 %** od dne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** do dne vzdiga.**Kolodvorska cesta št. 27.**

Zamenjuje in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje

srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spljetu,
Trstu in Sarajevu.**Turške srečke.** Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek
300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na
leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.